Zadanie 1. Przedsięwzięcie szkoleniowe
Projektowanie uniwersalne kultury - dostępność w instytucjach kultury

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument jest narzędziem pomocnym w stworzeniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które mogą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin zadania 1 w projekcie „Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury", definiuje Strategię wdrożenia modelu dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być Wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które można wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary mogą zostać dowolnie rozszerzone według uznania instytucji kultury, uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Dokument ma charakter roboczy, ostateczny kształt strategii zależy od zarządzających i zespołu instytucji kultury. Rekomendujemy udzielenie odpowiedzi we wszystkich, wyszczególnionych poniżej obszarach w rygorze: minimalna liczba słów: 200; maksymalna liczba słów: 750.

Stan obecny

Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

Wypełniając ten punkt można skorzystać z opublikowanego na stronie www instytucji, a wymaganego przez Ustawę o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, opisu działań podejmowanych przez IK. W tej części proszę uwzględnić zwłaszcza:

1. Nazwę, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe

Biblioteka Publiczna im. Czesława Chruszczewskiego w Mieścisku , Samorządowa Instytucja Kultury , Biblioteka

Założenia programowe: Misją Biblioteki jest oferowanie szerokiego asortymentu **dobrze przygotowanych** i **wyjątkowych** usług czytelniczych, kulturalnych, edukacyjnych i społecznych tak, aby jak najwięcej ludzi mogło sobie na nie pozwolić i z nich korzystać.

Biblioteka jest nowoczesną (design, narzędzia, zarządzanie, komunikacja) instytucją prowadzącą wszechstronną, wielokierunkową działalność społeczną, kulturalną i edukacyjną.

Jako część społeczności, swoje propozycje wspiera hasłem *„Jesteśmy w tym wszyscy razem”*, co podkreśla wspólność doświadczeń i siłę wspólnotowego działania.
Ponieważ pracuje w środowisku wiejskim, miejsce, do którego zaprasza (miejsce rozumiane szeroko - jako budynek, jako instytucja, jako działanie) jest miejscem **Na Polach Kultury**.

Podkreślając różnorodność doświadczeń, korzystając z rozwiązań technologii, biblioteka koncentruje się na **czterech polach aktywności**, gdzie każde z nich jest miejscem wykorzystania dostępnych potencjałów i próbą wyjścia naprzeciw dostrzeżonych wyzwań. Działalność biblioteki rozwija się na 4 polach: 1. „pola tekstu” – działalność związana z biblioteką jako miejscem udostępniania zbiorów i tradycyjnie rozumianej kultury upowszechniania czytelnictwa, 2. „pola dźwięku” – działalność wykorzystująca sferę audio (nowa oferta w postaci studia nagrań i studia radiowego do produkcji podcastów, audycji, Radia Biblioteka), 3. „pole widzenia” – małe kino społecznościowe i 4. „pole kultury” – koncerty, eventy, spotkania, warsztaty, debaty, konferencje.

2. Zespół, kompetencje pracowników i pracownic.

Zespół dziewięcioosobowy, zróżnicowany pod względem wieku i doświadczenia. Posiadamy kompetencje, które dają nam możliwość pracy w czterech obszarach: w dziedzinie książki, organizacji koncertów, organizacji kina oraz organizacji imprez audio.

Kompetencje wszystkich członków zespołu są **rozszerzone**, co oznacza, że większość z nas wykonuje pracę w kilku obszarach. Niektórzy z nas mają specjalistyczne szkolenia w swoich dziedzinach.

Cały zespół bierze udział w kilku szkoleniach. Podstawowe szkolenia dotyczą kompetencji miękkich, ze szczególnym uwzględnieniem **troski o siebie i o zespół**.

Drugi zestaw warsztatów obejmuje **kompetencje kluczowe**, takie jak komunikacja, technologie, budowanie partnerstw, organizacja zajęć dla poszczególnych grup odbiorców.

Przez kompetencje kluczowe rozumiemy przede wszystkim: komunikację, asertywność, współpracę z osobami z niepełnosprawnościami, współpracę z młodzieżą oraz współpracę z osobami starszymi. To właśnie te obszary są kluczowe dla wzmocnienia zespołu.

3. Działania będące w stałej ofercie instytucji oraz działania nietypowe, podjęte na przykład w ostatnim roku działalności.

W ramach naszych działań stałych oferujemy:

Udostępnianie i gromadzenie zbiorów: Zapewniamy dostęp do naszych kolekcji. **Organizacja imprez** o charakterze eventowym na zlecenie: przykłady to targi, dożynki gminne, imieniny miasta. **Organizacja koncertów**, spektakli teatralnych. **Kino** repertuarowe: Stała oferta kinowa. **Klub rodziny**: Działanie stałe, dostępne dla rodzin. **Sekcje**: Stałe grupy zainteresowań. **Chór** dla osób starszych: Działanie stałe, w którym biorą udział osoby starsze. **Aktywności fizyczne**: Oferujemy Stepy i jogę. **Warsztaty zielarskie**: Stałe zajęcia zielarskie. **Spotkania pasjonatów**: Udostępniamy miejsce dla osób z różnymi pasjami**. Spotkania seniorów:** Co środę odbywają się spotkania dla seniorów.

Działania nietypowe Wśród naszych nietypowych działań znajdują się:

Studio nagraniowe: Jednorazowe sesje nagraniowe. Warsztaty okazjonalne: przykłady to **warsztaty ruchowo-sensoryczne**. **Spotkania autorskie**: Okolicznościowe spotkania z autorami. **Seans na życzenie**: Pokazy filmowe na życzenie. **Koncerty na dużym ekranie**: Nietypowe koncerty. **Leśne spacery ekologiczne**: Nowa inicjatywa, która zainspirowała inne miasta. **Broszki przedszkolaków**: Nietypowa aktywność dla dzieci. **Książka film dawniej i dziś:** Nietypowe spotkanie poświęcone filmom. **Świetlica środowiskowa**: Projekt "Dzieci Ludzie". Koncert Zespołu na Górze: **wydarzenie dla osób z niepełnosprawnościami** (uczestnicy zespołu są osobami z niepełnosprawnościami) .

4. Współpracę ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi, nie tylko związanymi z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

Współpracujemy z różnymi instytucjami w regionie, w tym ze wszystkimi szkołami podstawowymi, Zakładem Aktywności Zawodowej oraz z przedszkolem “Leśne Ludki” w

Mieścisku. Współpracujemy również z Fundacją Dobro Wraca (doświadczenie pracy z osobami uchodźczymi),z kołami gospodyń wiejskich oraz wybranymi sołectwami. Mamy szeroką współpracę z biznesem, w tym z dużymi firmami. Przykłady to Merx, Roma, Walkowiak, Kompleks Młyn DekaTrade , a także Bank Spółdzielczy w Gnieźnie. Inne ważne firmy to Serpol Cosmetics,De Heus Mieścisko. Współpracujemy również z instytucjami społecznymi, takimi jak Dzienny Dom Seniora w Wągrowcu, DPS w Kłecku, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów "Złota Jesień" w Mieścisku, PTTK oraz Księgarnia Muszyński. Wkrótce uruchomimy współpracę z innymi podmiotami życia społecznego I gospodarczego, w tym fundacjami – np. Funacja PVE Dobra Energia.

Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością i osób starszych

Wypełniając ten punkt należy przede wszystkim wymienić i krótko scharakteryzować działania podjęte w ciągu ostatnich trzech lat, warto też krótko podsumować wyniki autodiagnozy przeprowadzonej w ramach PUK. W tej części proszę opisać zwłaszcza:

1. Kiedy w instytucji kultury zostały podjęte pierwsze działania na rzecz osób z niepełnosprawnością i osób starszych?

Pierwsze działania na rzecz osób starszych rozpoczęły się w momencie zmiany kierownictwa Biblioteki, w 2020 r. Mieliśmy osoby starsze w orbicie zasadniczo jeszcze przed modernizacją Biblioteki (2021-2023). Planując już modernizację i przygotowując salę spotkań, która jest przeznaczona dla seniorów, zawsze mieliśmy ich na uwadze. Przede wszystkim współpracowaliśmy z Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, a także z Klubem Pasjonatek. W przypadku chóru (osoby starsze) i imprez, które organizowaliśmy, środowisko OS było naturalnym partnerem, do którego się zwracaliśmy z informacją o darmowych wejściówkach. Po modernizacji Biblioteki w roku 2023 otworzyliśmy nową nitkę warsztatów i wyjazdów studyjnych. Zaczęliśmy traktować priorytetowo OS, składając tym osobom różne , często innowacyjne propozycje zajęć, np. “Ciało wie”, “Ciałodźwiękoruchy”.

2. Jakie są kompetencje pracowników i pracownic instytucji kultury w zakresie obsługi widzów z niepełnosprawnością i osób starszych?

Kompetencje to obszar, w którym możemy odpowiedzialnie stwierdzić, że nabywamy je stopniowo. Do tej pory niektórzy z nas dysponują ograniczonymi umiejętnościami, ale każda z osób w zespole posiada jakieś zasoby.

Mamy na uwadze przede wszystkim **zasoby komunikacyjne i emocjonalne**; takie jak empatia czy życzliwość, które w ogóle cechują nasze środowisko.

Te podstawowe kompetencje towarzyszą wszystkim osobom.

Jeśli chodzi o **szczegółowe kompetencje** dotyczące poruszania się w obszarze poszczególnych zakresów związanych z modelem dostępności, to tu jest lekcja przed nami do odrobienia.

Musimy te umiejętności nabywać, kształtować, pielęgnować, rozwijać. Przygotowując diagnozę, już podzieliliśmy się w zespole organizacyjnie, i każda z osób w zespole wie, w jakich obszarach będzie się specjalizowała w zakresie dostępności. Innymi słowy, będziemy się kształcić w obszarach dostępności według modelu. Jesteśmy w procesie nabywania kompetencji.

3. W jaki sposób doszło do nawiązania współpracy z tymi środowiskami?

Współpraca z różnymi środowiskami opiera się na systematycznej, codziennej pracy, która zaczyna się od komunikowania o organizowanych imprezach. To początki każdej relacji partnerskiej ze srodowiskami, grupami osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Mieliśmy ułatwione zadanie, ponieważ biblioteka, o 2020r. pracuje pod hasłem "Biblioteka opiekunką relacji", co oznacza, że nastawienie na relacyjność jest wpisane w nasze DNA. Dlatego szukamy kontaktów i partnerów. Niektórzy przychodzą do nas w sposób naturalny i automatyczny, na przykład, kiedy organizujemy targi, to niektórzy zwracają się do nas z prośbą o współpracę. Do innych środowisk udaliśmy się z propozycją współpracy, dzięki czemu nawiązaliśmy relacje ze szkołami podstawowymi, kołami gospodyń wiejskich oraz z biznesem.Te indywidualne relacje opierają się na wypracowywaniu formuł partnerstwa. Niektóre z nich, po 3-4 latach, mają już charakter trwały. To właśnie jest ta codzienna, systematyczna praca, która polega na nawiązywaniu, budowaniu i podtrzymywaniu relacji (“Biblioteka opiekunką relacji”).W ramach budowania relacji ze środowiskami osób z niepełnosprawnościami, zastosujemy model, który stosowaliśmy przez wszystkie lata. Będzie on obejmował cały region i będzie wymagał zaangażowania koordynatorki lub koordynatora projektu. Jego/Jej rola będzie kluczowa w utrzymaniu i rozwoju tych relacji.

4. W jakich rolach pojawiły się i pojawiają się w instytucji kultury osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze?

Obecność osób z niepełnosprawnościami nie jest w instytucji powszechna, pojawiają się one głównie w roli widzów lub uczestników imprez (sporadycznie). Rejestrujemy osoby, które poruszają się o kulach, lub na wózku inwalidzkim. Tylko w charakterze widzów. Jeśli chodzi o osoby starsze, to pole ich aktywności jest znacznie szersze. Pojawiają się one zarówno jako uczestniczki i uczestnicy spotkań, jak i jako inicjatorki pewnych działań. Przykładowo, Związek Emerytów i Rencistów ma swój program i czasami inicjuje wyjazdy lub spotkania. Można więc warunkowo traktować niektóre przedstawicielki tej grupy jako inicjatorki pewnych działań. Środowisko to ma pewien potencjał twórczy.

5. Jakie działania na rzecz tych osób są podejmowane przez instytucję kultury?

Organizujemy spotkania autorskie i koncerty plenerowe. Drugi dzień tradycyjnej imprezy plenerowej Targi Michałowskie jest dedykowany stricte osobom starszym, które mają swój własny program. Wcześniej (2020/2021) nie braliśmy tego aspektu pod uwagę, teraz – od 2022 r. jesteśmy tej kwestii bardzo świadomi. Jeśli chodzi o osoby z niepełnosprawnościami, zorganizowaliśmy koncert Zespołu na Górze, do którego zaprosiliśmy osoby z niepełnosprawnościami. Można również powiedzieć, że zakup książek z dużym drukiem jest działaniem, które rozszerza naszą podstawową ofertę w zakresie czytelnictwa. Dodatkowo, oferujemy audiobooki, choć na razie jest to oferta ograniczona. Inne interesujące działania to spotkania śpiewacze, które cieszą się dużym zainteresowaniem. Widzimy, że takie wydarzenia jak "Piramida Chopina" – międzypokoleniowe spotkanie młodzieży i osób starszych – są bardzo udane. Ponadto, współpracujemy z teatrem z Janowca, który angażuje seniorów w swoje projekty.

6. Jakie obszary dostępności wg Modelu Dostępnej Kultury są ujęte w działaniach instytucji?

Obszary dostępności, w których instytucja obecnie się porusza, są **(na dziś) ograniczone**, a nasze doświadczenie w tym zakresie jest niewielkie. Przede wszystkim koncentrujemy się na dostępności ruchowej, co oznacza, że zwracamy uwagę na elementy związane z poruszaniem się. W tym kontekście mamy podesty, pochylnie oraz odpowiednio przystosowane toalety. W zakresie dostępności dla osób z problemami ze słuchem wprowadziliśmy przenośne pętle indukcyjne. Jeśli chodzi o dostępność wzrokową, zadbaliśmy o tablice tyflograficzne oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a. Oferujemy również książki z dużą czcionką dla osób słabowidzących. Jesteśmy po rozmowach z przedstawicielką fundacji z Poznania, która współpracuje z francuską wydawnictwem specjalizującym się w publikacjach w alfabecie Braille'a oraz w normalnym tekście. Choć na razie nie mamy jeszcze tych książek w naszej ofercie, planujemy dalsze działania w tym obszarze. Prowadzimy rozmowy, aby uruchomić ten projekt w bibliotece.

7. Jakie narzędzia i usługi dostępu są obecne w działaniach instytucji?

Jak napisaliśmy wyżej przede wszystkim **koncentrujemy się na dostępności ruchowej**, co oznacza, że zapewniamy podesty, pochylnie oraz odpowiednio przystosowane toalety. W zakresie wsparcia dla osób z problemami ze słuchem wprowadziliśmy przenośne pętle indukcyjne, które umożliwiają lepsze słyszenie dźwięków podczas spotkania autorskiego (dostępna w Sali Wypożyczeń). Dla osób z problemami wzrokowymi oferujemy tablice typograficzne oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a. Dodatkowo, w naszej ofercie znajdują się książki z dużą czcionką dla słabowidzących. Nasze działania mają na celu stworzenie bardziej inkluzywnej oferty kulturalnej, która będzie dostępna dla wszystkich grup

społecznych. Zdajemy sobie sprawę, że dostępność to proces, który wymaga ciągłego monitorowania i dostosowywania do potrzeb użytkowników. Ważnym, codziennym narzędziem w pracy zespołu będzie Model Dostępnej Kultury. Budujemy także silne partnerstwa z organizacjami zrzeszającymi osoby z niepełnosprawnościami – będą dla nas podstawą do stworzenia grupy konsultacyjnej – “dostępnościowy think tank “

Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczasowe, aktualne, strategie komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach, zwłaszcza: formy kontaktu online, formy kontaktu offline (w tym korespondencyjne) oraz sposoby nawiązywania i utrzymywania relacji z organizacjami i osobami prywatnymi, które reprezentują środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Proszę wskazać:

1. Kto z instytucji kultury jest odpowiedzialny za utrzymywanie kontaktu ze środowiskami osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

W naszej instytucji kultury **cały zespół** jest odpowiedzialny za **utrzymywanie kontaktu** ze środowiskami osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych. Każda osoba w zespole odgrywa istotną rolę w tym procesie, szczególnie w kontekście organizacji imprez, gdzie kluczowe jest przekazywanie komunikatów do tych środowisk. W przypadku relacji partnerskich, na przykład podczas warsztatów, najważniejsze są kontakty z liderami i liderkami poszczególnych instytucji. Współpraca z tymi osobami jest niezbędna do skutecznego realizowania działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Lider zespołu (dziś) – w przyszłości Koordynator/ka projektu pełni szczególną rolę w tym procesie, ponieważ to on lub ona organizuje i synchronizuje działania zespołu, zapewniając, że komunikacja jest spójna i efektywna.

2. Jakie są procedury przekazywania informacji, które trafiają z instytucji kultury do osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Odpowiedzialność za utrzymywanie kontaktu ze środowiskami OzN i OS spoczywa na lidrze instytucji. Dziś instytucja nie posiada szczegółowej procedury związanej z pracą ze środowiskiem OzN I OS . Przeprowadzimy „audyt" środowiska; grupy, związki, stowarzyszenia, kluby, organizacje w powiecie (w regionie) i nawiążemy z nimi kontakt.

Koordynator/ka (wespół z „działem promocji") opracuje algorytm komunikacji (online i offline) ze wszystkimi podmiotami.

Stała relacja koordynatora/ki ze środowiskiem OzN i OS umożliwi zespołowi bycie na bieżąco z tematami (potrzeby, oczekiwania) procedowanymi w środowisku (w poszczególnych grupach) Informacja ta przekazywana będzie zespołowi podczas systemowych Spotkań Zespołu w części poświęconej PUK/MDK.

3. Jakie są procedury przekazywania informacji, które trafiają do instytucji kultury od osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Dziś instytucja nie posiada szczegółowej procedury związanej z pracą ze środowiskiem OzN I OS. W tym aspekcie (informacja od środowiska do zespołu) najważniejszą pracę do wykonania będzie miał /a koordynator /ka projektu. Informacja ta przekazywana będzie zespołowi podczas systemowych Spotkań Zespołu w części poświęconej PUK/MDK.

4. W jaki sposób jest realizowana zasada wykorzystywania wielu kanałów komunikacji i informacji, by zapewnić maksymalną dostępność takich działań.

Korzystamy z wszystkich możliwych kanałów komunikacyjnych : strona internetowa, plakat, ulotka, profil społecznościowy, reklama radiowa, przekaz ustny (poczas spotkań, czy koncertów).

5. W jaki sposób i jak często jest weryfikowana efektywność wykorzystywanych sposobów i kanałów komunikacji z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

Regularnie spotykamy się, aby omawiać efektywność wykorzystywanych sposobów i kanałów komunikacji z osobami z niepełnosprawnością oraz osobami starszymi. Choć nie mamy jeszcze wypracowanej stałej formuły weryfikacji, jesteśmy w trakcie pracy nad jej opracowaniem. Regularność tych spotkań jest kluczowa, ponieważ pozwala nam na bieżąco analizować działania i dostosowywać je do potrzeb odbiorców. Uważamy, że jesteśmy blisko momentu, w którym ustalimy konkretne zasady i procedury dotyczące oceny efektywności naszej komunikacji.

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczas przeprowadzone działania, które miały na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, w tym działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę uwzględnić zaangażowanie pracowników i pracownic instytucji kultury w takie działania, sytuacje wykorzystania zewnętrznych ekspertów, wskazać kontekst podjętych dotychczas działań.

Podjęliśmy dotychczas kilka działań mających na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. Działania te obejmowały zarówno aspekty badawcze, jak i animacyjne oraz sieciujące. Przede wszystkim, zorganizowaliśmy kilka spotkań, podczas których omówiliśmy potrzeby i oczekiwania tych grup (zwłaszcza osób z Zakładu Aktywnosci Zawodowej w Gołaszewie). Zakończyliśmy prace nad opracowaniem diagnozy potrzeb środowiska. W działania zaangażowani byli również zewnętrzni eksperci, którzy pomogli w przeprowadzeniu badań dotyczących dostępności oferty kulturalnej (tutor PUK). Dzięki współpracy z organizacjami zajmującymi się problematyką niepełnosprawności (Stowarzyszenie Na Górze, Teatr 21 w Warszawie), mieliśmy możliwość skorzystania z ich wiedzy i doświadczenia. Otrzymaliśmy wiele cennych wskazówek dotyczących tworzenia dostępnych programów kulturalnych.W kontekście podjętych działań warto również wspomnieć o organizacji warsztatów i wydarzeń, które miały na celu włączenie osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów w życie kulturalne instytucji (Koncert Zespołu Na Górze i “warsztaty dostępnościowe”). Te inicjatywy pozwoliły na bezpośredni kontakt z odbiorcami. Podsumowując, dotychczasowe działania w zakresie diagnozy potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami i osób starszych były zróżnicowane i angażowały zarówno pracowników instytucji, jak i zewnętrznych ekspertów. Jesteśmy świadomi, że proces ten wymaga dalszego rozwoju i doskonalenia, i przygotowani, zmotywowani do jego kontynuowania.

Zidentyfikowane potrzeby

Proszę opisać kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, które ujawniły się przed rozpoczęciem udziału w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury” oraz w trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego.

W ramach przygotowań do udziału w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury” oraz w trakcie jego realizacji ujawniły się kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności. Przed rozpoczęciem projektu instytucja przeprowadziła częściowy audyt dostępności architektonicznej, który wykazał istotne braki, takie jak niedostępne wejście główne, brak dostępu do pomieszczeń na piętrze oraz brak przystosowanego wejścia na scenę w Sali Widowiskowej. W wyniku audytu zidentyfikowano również atuty, takie jak dostępne

toalety na parterze, podjazdy oraz informacje w systemie Braille'a.W trakcie projektu zespół instytucji zrozumiał, że kluczowym krokiem w poprawie dostępności będzie audyt, który szczegółowo wskaże dalsze braki i potencjały. W pierwszej kolejności planowane są działania mające na celu usunięcie pozostałych barier, takich jak poprawa jakości wejścia głównego, korekty pochylni oraz dodanie oznaczeń w języku Braille'a w innych pomieszczeniach.W zakresie dostępności cyfrowej instytucja również dostrzegła potrzebę przeprowadzenia audytu. Zidentyfikowano bariery, takie jak brak opcji językowych na stronie internetowej oraz niedostępność dokumentów w wersji audio. W odpowiedzi na te potrzeby, planowane są działania mające na celu poprawę dostępności dokumentów i multimediów oraz zwiększenie dostępności strony z myślą o osobach z różnymi rodzajami niepełnosprawności.W kontekście dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucja zauważyła braki w dostępie do tłumaczy języka migowego oraz w systemie komunikacji wizualnej. Planuje się rozbudowę systemu identyfikacji wizualnej oraz rozszerzenie komunikacji Braille'a na cały obiekt.Zaangażowanie pracowników instytucji w te działania jest kluczowe. Zespół regularnie spotyka się, aby omawiać postępy i wyzwania związane z dostępnością. Współpraca z zewnętrznymi ekspertami oraz organizacjami zajmującymi się problematyką niepełnosprawności również odgrywa istotną rolę w procesie diagnozy potrzeb i wdrażania zmian.

Planowane działania w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, identyfikowania potrzeb, zasad komunikacji i włączania osób ze szczególnymi potrzebami

PLAN KRÓTKOTERMINOWY

W tej części dokumentu należy odnosić się do planów działania na rzecz dostępności do końca 2025 roku.

Cele wdrażania dostępności w instytucji kultury i kryteria sukcesu planu krótkoterminowego

Proszę wymienić trzy najważniejsze cele i krótko je scharakteryzować. Cele mogą uwzględniać między innymi potrzeby pracowników i pracownic instytucji kultury, sposoby tworzenia oferty dostępnej dla osób z niepełnosprawnością i osób starszych, sposób zarządzania dostępnością, zasady współpracy ze środowiskami skupiającymi osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze, zasady prowadzenia dostępnej komunikacji i informacji, potrzeby sprzętowe i inwestycyjne instytucji. Proszę opisać sposoby rozpoznania tego, czy cele zostały osiągnięte.

Biblioteka chce być liderką w regionie w „obszarze dostępności" - chodzi o przygotowywanie, prowadzenie, realizację i rozwój usług kulturalnych w powiecie wągrowieckim. Żadna z instytucji w regionie nie wychodzi poza schematyczne działania. My chcemy tworzyć miejsce, w którym ofertę przygotowuje się z osobami z niepełnosprawnościami (i starszymi) i dla tych osób. W tym kontekscie w perspektywie krótkoterminowej wyznaczamy trzy cele:

Cel 1: Utworzenie oferty dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych ; dążymy do współpracy z osobami z niepełnosprawnościami oraz seniorami w celu wspólnego przygotowywania oferty kulturalnej. Kluczowe jest uwzględnienie ich sugestii oraz potrzeb, co pozwoli na efektywne dostosowanie działań do oczekiwań. Osoby te będą kreatorami oferty oraz uczestnikami wydarzeń, co przyczyni się do większej inkluzyjności.

Sposoby rozpoznania osiągnięcia celu: przeprowadzenie ankiety wśród uczestników wydarzeń, aby ocenić ich satysfakcję i zaangażowanie, monitorowanie liczby osób z niepełnosprawnościami i seniorów biorących udział w programach kulturalnych,organizacja spotkań roboczych z liderami tych grup w celu zbierania opinii na temat oferty.

Cel 2: Zwiększenie wiedzy zespołu na temat dostępności: zespół instytucji ma być odpowiednio przygotowany do prowadzenia działań w obszarze dostępności. Obejmuje to zdobycie wiedzy na temat potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz skutecznej komunikacji z nimi. Szkolenia i warsztaty będą kluczowe w budowaniu kompetencji pracowników.

Sposoby rozpoznania osiągnięcia celu: uczestnictwo pracowników w szkoleniach oraz warsztatach, które będą dokumentowane,przeprowadzenie testów lub ankiet oceniających poziom wiedzy pracowników przed i po szkoleniach, ocena jakości komunikacji z osobami z niepełnosprawnościami poprzez obserwacje i feedback od uczestników.

Cel 3: Rozwój infrastruktury i zasobów: planujemy inwestycje w infrastrukturę, narzędzia oraz pomoce, które umożliwią realizację działań na rzecz dostępności. Wymaga to zarówno sprzętu, jak i architektury dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

Sposoby rozpoznania osiągnięcia celu: przeprowadzenie audytu dostępności infrastruktury przed i po wprowadzeniu zmian,monitorowanie stopnia wykorzystania nowych zasobów (np. sprzętu) przez osoby z niepełnosprawnościami, zbieranie opinii na temat dostosowanej infrastruktury od użytkowników poprzez ankiety i wywiady.

Aby monitorować postępy w realizacji powyższych celów, planujemy wprowadzenie etapów działań z przypisanymi wskaźnikami. Po każdym etapie przeprowadzimy wewnętrzny audyt lub ewaluację, co pozwoli na bieżąco oceniać postępy i wprowadzać ewentualne korekty w działaniach.

Oferta instytucji kultury

Proszę opisać: jaka część oferty zostanie udostępniona osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym, zwłaszcza:

1. Kiedy to nastąpi, w jakich obszarach zostanie udostępniona oferta.
2. W jaki sposób, przy wykorzystaniu jakich metod, technik i narzędzi zapewniana będzie dostępność?
3. Jakie obszary dostępności wg Modelu Dostępnej Kultury zostaną uwzględnione w działaniach instytucji?
4. Kto – pracownicy i pracownice czy osoby z zewnątrz – będą zapewniały dostępność, w jaki sposób będzie finansowane zapewnianie dostępności.

Działania na rzecz udostępnienia oferty w 2025 roku

1. Kiedy i w jakich obszarach zostanie udostępniona oferta

Działania będą realizowane w ciągu całego roku 2025,

Obszary dostępności: oferta zostanie udostępniona w obszarach:

Biblioteka: dostępność materiałów w formie audiodeskrypcji oraz materiałów dotykowych.

Kino: filmy z napisami oraz tłumaczenie na język migowy podczas wydarzeń.

Warsztaty i spotkania: dostosowane do potrzeb OzN i OS, z uwzględnieniem różnych form komunikacji.

2. Sposoby zapewnienia dostępności

Audiodeskrypcja: wprowadzenie audiodeskrypcji do wydarzeń kulturalnych oraz materiałów bibliotecznych dla osób niewidomych.

Materiały dotykowe i oznaczenia dźwiękowe: stworzenie przestrzeni w bibliotece z materiałami dotykowymi oraz oznaczeniami dźwiękowymi, które ułatwią orientację osobom z ograniczeniami wzrokowymi.

Dostosowanie strony internetowej: umożliwienie pełnej dostępności strony internetowej, w tym zastosowanie prostego języka i ETR (tekstów łatwych do rozumienia).

Tłumaczenie na język migowy: zapewnienie tłumaczenia na język migowy podczas ważnych wydarzeń oraz dodawanie napisów do filmów wyświetlanych w kinie.

3. Obszary dostępności według Modelu Dostępnej Kultury

Widzenie: wprowadzenie audiodeskrypcji, materiałów dotykowych oraz oznaczeń dźwiękowych.

Słyszenie: tłumaczenie na język migowy, napisy w filmach oraz instalacja pętli indukcyjnej dla osób słabosłyszących.

Poruszanie się: ostosowanie przestrzeni instytucji, aby umożliwić łatwe poruszanie się osobom z ograniczeniami ruchowymi.

Rozumienie: użycie prostego języka we wszystkich materiałach informacyjnych oraz ETR.

Czucie: stworzenie „pola ciszy” (“Kapsuły Ciszy”) jako przestrzeni relaksacyjnej oraz korekta oświetlenia w korytarzach.

4. Zaangażowanie pracowników i finansowanie

Szkolenia dla pracowników: przeprowadzenie szkoleń dotyczących komunikacji z OzN i OS, co pozwoli każdej osobie w zespole zdobyć odpowiednie umiejętności.

Współpraca z osobami ze szczególnymi potrzebami: regularne spotkania z przedstawicielami OzN i OS w celu monitorowania i dostosowywania działań do ich oczekiwań.

Finansowanie działań: środki na zapewnienie dostępności będą pochodziły z grantów, sponsorów oraz budżetu instytucji. Planowane jest także aplikowanie o fundusze unijne przeznaczone na projekty związane z dostępnością.

5. Rola OzN i OS w instytucji

Doradcy: osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze będą uczestniczyć w tworzeniu oferty kulturalnej, dzieląc się swoimi doświadczeniami.

Twórcy: będą angażować się w działania artystyczne i kulturalne jako uczestnicy lub współtwórcy.

Opiniotwórcy: ich spostrzeżenia i sugestie dotyczące dostępności będą miały wpływ na kierunki działań instytucji.

Obszary dostępności

Proszę wskazać, jakie działania zostaną podjęte w poszczególnych obszarach. Proszę wskazać powody takich decyzji, planowany termin projektowanych działań.

Działania w poszczególnych obszarach

1. Obszar Widzenia; wprowadzenie audiodeskrypcji do wydarzeń kulturalnych oraz materiałów bibliotecznych.stworzenie materiałów dotykowych oraz oznaczeń dźwiękowych w przestrzeni biblioteki.

Powody:osoby niewidome i słabowidzące potrzebują wsparcia w odbiorze treści kulturalnych, co zwiększy ich uczestnictwo. Termin realizacji: do końca 2025 roku.

2. Obszar Słyszenia:tłumaczenie na język migowy podczas ważnych wydarzeń oraz dodawanie napisów do filmów wyświetlanych w kinie, instalacja pętli indukcyjnej w salach, aby ułatwić osobom słabosłyszącym odbiór dźwięku.

Powody:umożliwienie osobom niesłyszącym i słabosłyszącym pełnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych. Termin realizacji: do końca 2025 roku.

3. Obszar Poruszania się: dostosowanie przestrzeni instytucji, aby umożliwić łatwe poruszanie się osobom z ograniczeniami ruchowymi (np. instalacja ramp, szerokie drzwi).

Powody: osoby z ograniczeniami ruchowymi powinny mieć możliwość swobodnego poruszania się po instytucji. Termin realizacji: do końca 2025 roku.

4. Obszar Rozumienia:użycie prostego języka we wszystkich materiałach informacyjnych oraz ETR (tekstów łatwych do rozumienia).

Powody:ułatwienie dostępu do informacji dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności intelektualnej. Termin realizacji: do końca 2025 roku.

5. Obszar Czucia: stworzenie „pola ciszy” (Kapsuły Ciszy) jako przestrzeni relaksacyjnej oraz korekta oświetlenia w korytarzach.

Powody:osoby z nadwrażliwością sensoryczną potrzebują spokojnych przestrzeni, aby czuć się komfortowo w instytucji.Termin realizacji: Do końca 2025 roku.

Metody i narzędzia zapewnienia dostępności

Szkolenia dla pracowników: regularne szkolenia dotyczące komunikacji z OzN i OS, co pozwoli na lepsze zrozumienie ich potrzeb.

Współpraca z osobami ze szczególnymi potrzebami: angażowanie OzN i OS w proces tworzenia oferty kulturalnej oraz monitorowanie działań.

Technologie wspierające: wykorzystanie aplikacji mobilnych do zbierania opinii oraz zgłaszania potrzeb w czasie rzeczywistym.

Rola pracowników i finansowanie

Pracownicy instytucji będą odpowiedzialni za realizację działań, a także za współpracę z osobami ze szczególnymi potrzebami w celu dostosowania oferty. Będą także pełnić role rzeczniczek i rzeczników dostępności w instytucjach kultury i instytucjach publicznych w ogóle.

Finansowanie działań będzie pochodziło z grantów, od sponsorów oraz z budżetu instytucji.

Zespół instytucji kultury i organizacja pracy

Proszę opisać, w jaki sposób, na jakich zasadach pracownicy i pracownice instytucji kultury będą włączani w tworzenie dostępności w instytucji kultury, zwłaszcza:

1. W jakim zakresie, w jakim czasie będą podnoszone kompetencje pracowników i pracownic instytucji w zakresie obsługi widzów z niepełnosprawnością i osób starszych?
2. Jaka będzie sytuacja koordynatora/koordynatorki dostępności i zespołu ds. dostępności – jeśli istnieją lub będą powołani, jakie decyzje zarządcze zostaną podjęte w zakresie dostępności.

1. Zakres podnoszenia kompetencji pracowników

Warsztaty kompetencyjne: W 2025 roku planujemy kilka warsztatów dotyczących różnych aspektów dostępności: obsługa osób z niepełnosprawnościami i seniorów, komunikacja z osobami z ograniczeniami wzrokowymi i słuchowymi, tworzenie materiałów dostępnych (np. audiodeskrypcja, napisy).

Wizyty studyjne: zorganizujemy jedną wizytę studyjną do instytucji będącej liderką w pracy z OzN i OS, co pozwoli pracownikom na zdobycie praktycznych doświadczeń i najlepszych praktyk.

Warsztaty będą odbywać się regularnie przez cały rok, a wizytę studyjną planujemy na drugą połowę roku.

3. Rola koordynatora/ki dostępności

Koordynacja, odpowiedzialność za przebieg długiego, ciągłego procesu rozwijania instytucji w kierunku instytucji wszechstronnie dostępnej.

Organizacja szkoleń: koordynator/ka będzie odpowiedzialny/a za organizację cyklu warsztatów i szkoleń, co obejmuje znalezienie odpowiednich instruktorów oraz tutorów.

Koordynacja wizyty studyjnej: koordynator/ka będzie również odpowiedzialny/a za organizację wizyty studyjnej

Praca rzecznicza: koordynator/ka będzie reprezentować instytucję w środowisku OzN i OS oraz promować działania instytucji w lokalnych mediach.

Budowanie relacji z lokalnymi samorządami i organizacjami zrzeszającymi osoby z niepełnosprawnościami.

3. Finansowanie działań

Źródła finansowania: środki na podnoszenie kompetencji pracowników będą pochodziły z różnych źródeł, takich jak: Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), który oferuje dofinansowanie szkoleń dla pracowników, granty na działania związane z dostępnością, (dedykowane program dotacyjne), środki od sponsorów.

4. Zaangażowanie pracowników

Pracownicy będą aktywnie uczestniczyć w warsztatach oraz wizytach studyjnych, co pozwoli im na bezpośredni kontakt z grupami docelowymi, będą brać udział w tworzeniu oferty kulturalnej.

W 2025 roku skoncentrujemy się na podnoszeniu kompetencji pracowników w zakresie dostępności poprzez regularne warsztaty, wizytę studyjną oraz współpracę z osobami ze szczególnymi potrzebami. Rola koordynatora/ki dostępności będzie kluczowa w organizacji tych działań oraz w budowaniu relacji z lokalnymi samorządami i organizacjami zrzeszającymi osoby z niepełnosprawnościami.

Osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze w instytucji kultury

Proszę określić: zakres i rodzaj współpracy, która zostanie podjęta ze środowiskami osób z niepełnosprawnością i osób starszych, role/funkcje, w jakich w życiu instytucji pojawią się osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze, kto z instytucji kultury będzie odpowiedzialny za kontakt ze środowiskami osób z niepełnosprawnością i osób starszych, zakres działań ze środowiskami lokalnymi i organizacjami ogólnopolskimi.

Zakres i rodzaj współpracy

1. Rodzaje działań:

Warsztaty partycypacyjne: organizacja warsztatów, w których OzN i OS będą mogły aktywnie uczestniczyć w tworzeniu oferty kulturalnej, dzieląc się swoimi doświadczeniami i sugestiami.

Konsultacje: regularne spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz grup wsparcia, które reprezentują interesy OzN i OS.

Ankiety i wywiady: przeprowadzenie badań w celu zrozumienia potrzeb i oczekiwań tych grup.

2. Role/funkcje osób z niepełnosprawnością i osób starszych

Doradcy: osoby z niepełnosprawnościami oraz seniorzy będą pełnić rolę doradców, uczestnicząc w tworzeniu programów kulturalnych oraz dostosowywaniu oferty do swoich potrzeb.

Twórcy: będą angażować się w działania artystyczne i kulturalne jako uczestnicy lub współtwórcy.

Opiniotwórcy: ich spostrzeżenia i sugestie będą miały wpływ na kierunki działań instytucji oraz na poprawę dostępności oferty.

Rola koordynatora/ki dostępności

Odpowiedzialność: Koordynator/ka dostępności będzie odpowiedzialny/a za:

organizację warsztatów i spotkań konsultacyjnych, aby zapewnić aktywne uczestnictwo OzN i OS.,nawiązywanie relacji z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz grupami wsparcia,

monitorowanie postępów w zakresie wdrażania dostępności oraz dostosowywania oferty na podstawie feedbacku od społeczności.

Rolą koordynatora/ki będzie także określenie zakresu działań ze środowiskami lokalnymi i organizacjami ogólnopolskimi

Działania lokalne: nawiązanie współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, które zajmują się wsparciem osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów

Działania ogólnopolskie: nawiązanie współpracy z ogólnopolskimi organizacjami zajmującymi się dostępnością kultury, (wymiana doświadczeń, dobre praktyki). Umożliwi to także udział w krajowych projektach dotyczących dostępności .

Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach

Proszę opisać planowane strategie komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach, zwłaszcza: formy kontaktu online, formy kontaktu offline (w tym korespondencyjne) oraz sposoby nawiązywania i utrzymywania relacji z organizacjami i osobami prywatnymi, które reprezentują środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Proszę wskazać:

1. Kto z instytucji kultury będzie odpowiedzialny za utrzymywanie kontaktu ze środowiskami osób z niepełnosprawnością i osób starszych.
2. Jakie zostaną wdrożone procedury przekazywania informacji, które trafiają z instytucji kultury do osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
3. Jakie zostaną wdrożone procedury przekazywania informacji, które trafiają do instytucji kultury od osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
4. W jaki sposób jest realizowana zasada wykorzystywania wielu kanałów komunikacji i informacji, by zapewnić maksymalną dostępność takich działań.
5. W jaki sposób i jak często będzie weryfikowana efektywność wykorzystywanych sposobów i kanałów komunikacji z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

1. Odpowiedzialność za kontakt ze środowiskami OzN i OS

Koordynator/ka dostępności będzie odpowiedzialny/a za utrzymywanie kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami i seniorami. Jego/jej zadania obejmą:przeprowadzenie audytu środowiska, aby zidentyfikować grupy, stowarzyszenia i organizacje w regionie,nawiązywanie i pielęgnowanie relacji z tymi podmiotami, co umożliwi stałą komunikację oraz bieżące monitorowanie potrzeb i oczekiwań tych grup.

2. Procedury przekazywania informacji do OzN i OS

Algorytm komunikacji: opracowanie algorytmu, który będzie dostosowany do różnych grup odbiorców. W skład procedur wejdą: strona internetowa z dostępem do informacji w formatach przyjaznych dla OzN (np. audiodeskrypcja, teksty łatwe do czytania),materiały promocyjne:opracowanie materiałów w różnych formatach, które uwzględnią potrzeby osób z niepełnosprawnościami , regularna aktualizacja: standardem będzie regularne aktualizowanie informacji na temat wydarzeń kulturalnych oraz dostępnych udogodnień.

3. Procedury przekazywania informacji do instytucji

Stworzenie kanałów komunikacyjnych, takich jak: formularze kontaktowe na stronie internetowej oraz dedykowane adresy e-mail., organizacja spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami środowisk OzN i OS, aby umożliwić im wyrażanie swoich potrzeb i opinii, umożliwienie przesyłania informacji w formie korespondencyjnej oraz przez media społecznościowe.

4. Zasada wykorzystywania wielu kanałów komunikacji

Będziemy stosować różnorodne kanały komunikacji, takie jak:strona internetowa z dostosowanymi treściami, media społecznościowe, aby dotrzeć do szerszej grupy odbiorców,korespondencja tradycyjna dla osób preferujących ten sposób kontaktu,spotkania osobiste oraz konsultacje w lokalnych organizacjach, plakaty i ulotki, komunikaty radiowe (nagrania audio w naszym studio).

5. Weryfikacja efektywności komunikacji

Monitorowanie frekwencji: regularne monitorowanie frekwencji OzN i OS na wydarzeniach kulturalnych jako wskaźnika skuteczności dotarcia do tych grup.

Ewaluacja statystyk: przeprowadzanie ewaluacji statystyk dotyczących kontaktów oraz relacji z tymi grupami podczas systemowych spotkań zespołu.

Coroczne spotkanie: organizacja corocznego spotkania dedykowanego tylko kwestii dostępności, w trakcie którego zostaną omówione wyniki działań oraz zaproponowane ewentualne zmiany w strategii komunikacji.

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać w jaki sposób będą badane oczekiwania i możliwości osób o szczególnych potrzebach, proszę wskazać zwłaszcza te metody, rozwiązania, które będą nowością w działalności instytucji kultury. Proszę uwzględnić działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę opisać, w jaki sposób w planowane działania będą zaangażowani pracownicy i pracownice instytucji kultury, a kiedy będą wykorzystywani eksperci zewnętrzni.

Planowane Metody Badania Oczekiwań i Możliwości OzN i OS

1. Ankiety i Wywiady: stworzenie dostępnych ankiet online i papierowych, które będą zbierały opinie osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. Wywiady pogłębione z liderami tych grup pozwolą na uzyskanie głębszego zrozumienia ich potrzeb.

Nowością dla zespołu będzie wprowadzenie technologii umożliwiających łatwe wypełnianie ankiet przez osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności, np. aplikacje mobilne z funkcjami wspomagającymi (np. tekst-to-speech, możliwość dostosowania czcionki).

Osoby w zespole będą odpowiedzialne za dystrybucję ankiet oraz przeprowadzanie wywiadów, co pozwoli im na bezpośredni kontakt z grupami docelowymi.

2. Warsztaty i Spotkania Konsultacyjne; organizacja warsztatów partycypacyjnych, w których uczestnicy będą mogli aktywnie uczestniczyć w tworzeniu programów dostosowanych do ich potrzeb.

Nowością dla zespołu będzie wykorzystanie metodologii fablabowej, gdzie uczestnicy będą współtworzyć rozwiązania technologiczne, takie jak aplikacje mobilne lub inne narzędzia wspierające dostępność.

Osoby z zespołu będą brać udział w warsztatach oraz moderować dyskusje, co umożliwi im lepsze zrozumienie oczekiwań uczestników.

3. Obserwacje i Badania Terenowe; uczestnictwo w codziennych aktywnościach osób z niepełnosprawnościami, aby lepiej zrozumieć ich potrzeby w naturalnym kontekście.

Nowością dla zespołu będzie wprowadzenie badań terenowych w miejscach, gdzie osoby te spędzają czas (np. centra seniorów, organizacje wspierające osoby z niepełnosprawnościami), co pozwoli na zebranie danych na temat ich preferencji i oczekiwań.

Osoby z zespołu będą odpowiedzialne za przeprowadzanie obserwacji oraz zbieranie danych, co umożliwi im bezpośrednie doświadczenie życia osób o szczególnych potrzebach.

4. Nowoczesne Rozwiązania Technologiczne; wykorzystanie aplikacji mobilnych i platform online do zbierania opinii oraz zgłaszania potrzeb w czasie rzeczywistym.

Nowością dla zespołu będzie implementacja rozwiązań technologicznych umożliwiających interaktywne zbieranie danych, co zwiększy dostępność dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zgłaszania potrzeb przez SMS lub aplikację). Poprosimy o pomoc ekspertów zewnętrznych: specjaliści pomogą dobrać odpowiednie aplikacje oraz wdrożyć nowoczesne rozwiązania technologiczne.

5. Działania Sieciujące: kontynuacja i nawiązanie współpracy z kolejnymi organizacjami pozarządowymi, które mają doświadczenie w pracy z osobami o szczególnych potrzebach.

Nowością dla zespołu będzie organizacja wspólnych wydarzeń i projektów, które umożliwią integrację społeczności lokalnej oraz wymianę doświadczeń (np. festiwal dostępności).

Zidentyfikowane potrzeby

Proszę opisać, które ze zidentyfikowanych, kluczowych potrzeb instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności zostaną zaspokojone do końca 2025 roku. Proszę krótko scharakteryzować powody podjętych decyzji oraz wskazać sposoby, techniki, które będą wykorzystywane w celu zaspokojenia tych potrzeb.

Do końca 2025 roku zaspokoimy kilka kluczowych potrzeb w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności.

1. Dostosowanie infrastruktury

Powody podjęcia decyzji: W celu stworzenia inkluzywnej przestrzeni kulturowej oraz umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Sposoby zaspokojenia:

Usunięcie barier architektonicznych: zainstalowanie ramp w kluczowych miejscach, takich jak wejścia do budynku i na scenę, a także szerokie drzwi i dostosowane toalety.

Wykorzystanie audytów dostępności: przeprowadzenie audytów w celu oceny obecnego stanu dostępności oraz identyfikacji obszarów wymagających poprawy, wykorzystamy także raporty dostępności innych instytucji kultury (dobre praktyki).

2. Szkolenia dla pracowników

Powody podjęcia decyzji: zwiększenie świadomości pracowników na temat wyzwań, przed którymi stoją osoby z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.

Sposoby zaspokojenia:

Wprowadzenie szkoleń i warsztatów: organizacja regularnych szkoleń dotyczących dostępności, empatii i komunikacji, które pomogą pracownikom lepiej rozumieć potrzeby osób z niepełnosprawnościami

Obserwacje uczestniczące: pracownicy będą uczestniczyć w codziennych aktywnościach osób z niepełnosprawnościami, co pozwoli im na bezpośrednie doświadczenie ich perspektywy.

3. Stworzenie „Kapsuły Ciszy”

Powody podjęcia decyzji: poszerzenie pola rozumienia „niepełnosprawności” oraz oferowanie innowacyjnych rozwiązań dla osób z problemami sensorycznymi.

Sposoby zaspokojenia: projektowanie przestrzeni ciszy. Utworzenie specjalnie

przygotowanego miejsca, które umożliwi osobom z nadwrażliwością sensoryczną

doświadczenie ciszy lub otoczenia ze specjalnie dobranymi dźwiękami i barwami światła

Zidentyfikowane ryzyka lub szanse

Proszę opisać, jakie ewentualne niepewne zdarzenia (grupy zdarzeń) mogą mieć wpływ na założone w strategii cele (tu w odniesieniu do planu krótkoterminowego). Proszę wskazać zdarzenie, oszacować jego prawdopodobieństwo i wpływ na wdrażanie i rozwijanie dostępności w instytucji.

Proszę skrótowo opisać możliwe działania, które instytucja podejmie, aby:

1) minimalizować ryzyko wypływające ze zdarzeń;

2) minimalizować prawdopodobieństwo zdarzeń.

Opis tej części strategii powinien zawierać odniesienia do procesów wewnętrznych oraz do otoczenia, w jakim znajduje się instytucja.

I Ewentualne Zdarzenia i Ich Oszacowanie

1. **Brak finansowania**: brak odpowiednich funduszy może znacząco opóźnić lub uniemożliwić realizację planowanych działań, takich jak modernizacja infrastruktury czy wdrożenie nowych technologii.

2. **Opór wewnętrzny**: możliwy brak entuzjazmu i zaangażowania pracowników może prowadzić do opóźnień w realizacji działań oraz obniżenia jakości wdrażanych rozwiązań.

3. **Technologiczne bariery**: problemy z wdrożeniem nowoczesnych technologii mogą wpłynąć na jakość dostępności, ale ich wystąpienie jest mało prawdopodobne, jeśli zostaną podjęte odpowiednie kroki.

Działania Minimalizujące Ryzyko

1. **Brak finansowania**: opracowanie dobrze przygotowanego wniosku o granty,poszukiwanie sponsorów i budowanie relacji z darczyńcami.

2.**Opór wewnętrzny**: budowanie kultury organizacyjnej otwartej na zmiany poprzez szkolenia i warsztaty.angażowanie zespołu w procesy decyzyjne oraz komunikacja korzyści płynących z dostępności.

3. **Technologiczne bariery**: inwestycje w nowoczesne technologie oraz współpraca z ekspertami IT

II. Minimalizowanie prawdopodobieństwa zdarzeń w kontekście środowiska zewnętrznego (gmina miejsko-wiejska 6 000 mieszkańców) i środowiska wewnętrznego (mały zespół 9 osób – organizacja ucząca się):

W kontekście otoczenia miejskiego i wiejskiego, instytucja będzie współpracować z lokalnymi organizacjami oraz samorządami w celu pozyskania dodatkowych funduszy i wsparcia, organizować spotkania informacyjne dla pracowników oraz społeczności lokalnej, aby zwiększyć świadomość na temat dostępności.

W ramach procesów wewnętrznych:

Będziemy utrzymywać regularną komunikację w zespole (9 osób), aby monitorować postępy i identyfikować potencjalne problemy na wczesnym etapie, wprowadzać system feedbacku, który pozwoli pracownikom zgłaszać swoje uwagi i propozycje dotyczące dostępności.

Inwestycje na rzecz dostępności

Proszę wskazać, jakie inwestycje na rzecz dostępności są planowane w instytucji kultury, w jaki sposób będą finansowane, kiedy będą realizowane?

Krótkoterminowe Działania na Rzecz Dostępności (2025)

1. Szybkie Dostosowanie Infrastruktury

Rampy i Szerokie Drzwi: Zainstalowanie ramp w kluczowych miejscach, takich jak wejście główne do biblioteki oraz dostosowanie drzwi do szerokości wózków inwalidzkich.

Toalety: Przeprowadzenie pilnej modernizacji toilet przy Sali Widowiskowej , aby były dostępne dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Modernizacja szatni – uczynienie jej dostępnej dla osób z niepełnopsrawnościami

Usunięcie Progów: Instalacja ramp pomiędzy pomieszczeniami, co ułatwi poruszanie się osobom z ograniczeniami ruchowymi.

2. Oznakowanie i Informacja

Wprowadzenie Oznakowania: Zastosowanie oznakowania w Braille'u oraz piktogramów w kluczowych lokalizacjach budynku, co pomoże osobom niewidomym i słabowidzącym w orientacji.

3. Szkolenia dla Pracowników

Edukacja na Temat Dostępności: Regularne szkolenia dla pracowników instytucji dotyczące obsługi osób z niepełnosprawnościami oraz zasad dostępności. Szkolenia te powinny być przeprowadzone co najmniej raz na kwartał.

4. Wdrożenie Technologii Wspomagających i zapewnienie dostępności strony internetowej

Systemy Audiodeskrypcji: Rozpoczęcie instalacji systemów audiodeskrypcji w salach widowiskowych.

Pętle Indukcyjne: Montaż pętli indukcyjnych w salach, aby umożliwić osobom niedosłyszącym lepszy odbiór dźwięku.

Prace nad poprawieniem dostępności strony internetowej.

5. Zbieranie Opinii i Monitorowanie

Ankiety i Konsultacje: Przeprowadzenie ankiet wśród użytkowników z niepełnosprawnościami oraz organizacji pozarządowych, aby uzyskać informacje zwrotne na temat istniejących barier i potrzeb.

Monitoring Postępów: Ustalenie systemu monitorowania postępów w zakresie wdrażania działań dostosowawczych.

Ustawy o dostępności

Proszę opisać, jak będą wypełniane wymogi minimalne Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami i Ustawy o zapewnianiu dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, planowane działania i termin ich realizacji?

Plan Działań

1. Analiza Stanu Obecnego

Czas realizacji: Styczeń - Marzec 2025 (Przeprowadzenie audytu dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej. Zidentyfikowanie barier, które uniemożliwiają osobom ze szczególnymi potrzebami korzystanie z usług instytucji).

4. Opracowanie Strategii

Czas realizacji: Marzec – Kwiecień 2025 (Na podstawie wyników audytu, stworzenie strategii dostosowania, która będzie zawierać konkretne działania i harmonogram ich wdrożenia.)

3**. Dostosowanie Architektoniczne**

Czas realizacji: Kwiecień - Wrzesień 2025 (Wprowadzenie zmian w budynkach zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 6 Ustawy, takich jak:zapewnienie wolnych od barier przestrzeni komunikacyjnych,instalacja urządzeń umożliwiających dostęp do wszystkich pomieszczeń (z wyjątkiem technicznych),oznakowanie budynku w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,zapewnienie możliwości ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami)

4. Dostosowanie Cyfrowe

Czas realizacji: Maj - Wrzesień 2025 (Wdrożenie wymogów dotyczących dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych: upewnienie się, że wszystkie treści są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Przeprowadzenie testów użyteczności z udziałem użytkowników ze szczególnymi potrzebami)

5. Szkolenia dla Pracowników

Czas realizacji: Listopad 2025 (Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji na temat obsługi osób ze szczególnymi potrzebami oraz zasad dostępności.)

6. Monitoring i Ewaluacja

Czas realizacji: Grudzień 2025 (Opracowanie systemu monitorowania wdrożonych działań oraz ocena ich efektywności. Zbieranie opinii od użytkowników i dostosowywanie działań w przyszłości.)

W ciągu roku instytucja powinna przejść przez proces analizy, planowania, wdrażania oraz ewaluacji działań związanych z zapewnieniem dostępności. Kluczowe jest zaangażowanie wszystkich pracowników oraz konsultacje z osobami ze szczególnymi potrzebami.

PLAN DŁUGOTERMINOWY

W tej części dokumentu należy odnosić się do planów działania na rzecz dostępności przez najbliższe 5 lat.

Cele wdrażania dostępności w instytucji kultury i kryteria sukcesu planu długoterminowego

Proszę wymienić trzy najważniejsze cele i krótko je scharakteryzować. Cele mogą uwzględniać między innymi potrzeby pracowników i pracownic instytucji kultury, zakres i sposoby tworzenia oferty dostępnej dla osób z niepełnosprawnością i osób starszych, sposób zarządzania dostępnością, zasady komunikowania się i informowania osób ze szczególnymi potrzebami, zasady współpracy ze środowiskami skupiającymi osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze, role, w jakich w instytucji pojawią się osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze, , potrzeby sprzętowe i inwestycyjne instytucji). Proszę opisać sposoby rozpoznania czy cele zostały osiągnięte.

Cel pierwszy : Utworzenie oferty dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych: Instytucja dąży do współpracy z tymi grupami, aby wspólnie przygotowywać ofertę kulturalną. Kluczowe jest uwzględnienie ich sugestii oraz potrzeb, co pozwoli na efektywne dostosowanie działań do oczekiwań odbiorców. Osoby z niepełnosprawnościami i seniorzy mają pełnić rolę kreatorów oferty oraz uczestników wydarzeń, co przyczyni się do większej inkluzyjności.

(Biblioteka chce być liderką w regionie w „obszarze dostępności" - chodzi o przygotowywanie, prowadzenie, realizację i rozwój usług kulturalnych w powiecie wągrowieckim . Żadna z instytucji w regionie nie wychodzi poza schematyczne działania. My chcemy tworzyć miejsce, w którym ofertę przygotowuje się z osobami z niepełnosprawnościami (i starszymi) i dla tych osób.)

Cel drugi: Zwiększenie wiedzy zespołu na temat dostępności: Zespół instytucji ma być odpowiednio przygotowany do prowadzenia działań w obszarze dostępności. Obejmuje to zdobycie wiedzy na temat potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz sposobów skutecznej komunikacji z nimi. Szkolenia i warsztaty będą kluczowe w budowaniu kompetencji pracowników. **(Chcemy być przygotowani jako zespół (mieć wiedzę o potrzebach , rozwiązaniach, sposobach komunikacji) do prowadzenia odpowiedzialnie takiej działalności.)**

Cel trzeci: Rozwój infrastruktury i zasobów: Instytucja planuje inwestycje w infrastrukturę, narzędzia oraz pomoce, które umożliwią realizację działań na rzecz dostępności. Wymaga to

zarówno sprzętu, jak i architektury dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

Dodatkowo: tworzenie oferty we współpracy z środowiskami skupiającymi osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze będzie wzorowane na naszym doświadczeniu z uczestnictwa w projekcie BLISKO. Instytucja zbuduje partnerstwa oraz określi zasady współpracy, co pozwoli na organizację wspólnych szkoleń, warsztatów i pracy. W zakresie i sposobach tworzenia oferty dostępnej dla osób z niepełnosprawnością i osób starszych uwzględnione zostaną sugestie tych środowisk, co przyniesie efekty wspólnej pracy, warsztatów oraz diagnozy potrzeb. Osoby z niepełnosprawnościami i seniorzy będą pełnić role kreatorów oferty oraz uczestników wydarzeń, a także będą działać jako rzecznicy w swoich środowiskach.W instytucji powołano koordynatora dostępności , powstanie także zespół ds. dostępności, w skład którego wejdą osoby reprezentujące środowiska partnerów. W komunikacji z osobami ze szczególnymi potrzebami zostaną wykorzystane wszystkie dostępne kanały informacyjne. Informacje będą pochodziły z spotkań roboczych z liderami środowisk osób z niepełnosprawnościami i seniorów, a także będą dostępne w formie graficznej (plakaty, ulotki, media elektroniczne) oraz głosowej (radio, podcasty).Dzięki tym działaniom instytucja będzie mogła skutecznie dostosować swoją ofertę do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i seniorów, tworząc bardziej inkluzywne środowisko kulturalne.

Aby rozpoznać, czy cele zostały osiągnięte **planujemy wprowadzenie etapów działań z przypisanymi wskaźnikami.** Po każdym etapie przeprowadzany będzie wewnętrzny audyt lub ewaluacja, co pozwoli na bieżąco monitorować postępy i wprowadzać ewentualne korekty w działaniach.

Oferta instytucji kultury, zespół, współpraca z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi

Proszę opisać, jaka część oferty instytucji kultury będzie dostępna dla osób z niepełnosprawnością i osób starszych, zwłaszcza:

1. W jaki sposób będzie udostępniana oferta?
2. Jakie obszary dostępności wg Modelu Dostępnej Kultury są ujęte w działaniach instytucji?
3. W jaki sposób pracownice i pracownicy instytucji będą włączani w zapewnianie dostępności?
4. W jakich rolach i jakich zadaniach będą pojawiały się w instytucji osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze?

Chodzi o to, aby w 2028 cała oferta instytucji (pole tekstu (książki), pole widzenia (kino) , pola słuchu (audio) i pole kultury (spotkania, warsztaty, koncerty, inne) dostępna była dla OzN i OS . W tym horyzoncie czasowym i w kontekście dostępności oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami (OzN) i osób starszych (OS), Model Dostępnej Kultury ustanawia kluczowe ramy naszego działania.

1**. W jaki sposób udostępnimy ofertę: Kluczowe elementy to**:

Audiodeskrypcja dla osób niewidomych.

Materiały dotykowe i oznaczenia dźwiękowe w przestrzeni biblioteki.

Dostępność strony internetowej, która będzie w pełni przystosowana do potrzeb OzN.

Tłumaczenie na język migowy podczas ważnych wydarzeń oraz filmy z napisami w kinie dla osób niesłyszących i słabosłyszących

2. **Jakie obszary dostępności wg Modelu Dostępnej Kultury ujmiemy w działaniach instytucji**:

Widzenie: audiodeskrypcja, materiały dotykowe, oznaczenia dźwiękowe.

Słyszenie: tłumaczenie na język migowy, napisy w filmach, pętla indukcyjna dla osób słabosłyszących.

Poruszanie się: dostosowane przestrzenie, aby umożliwić łatwe poruszanie się osobom z ograniczeniami ruchowymi.

Rozumienie: użycie prostego języka i ETR (tekstów łatwych do rozumienia).

Czucie: stworzenie „pola ciszy” jako przestrzeni relaksacyjnej oraz korekta oświetlenia w korytarzach

3. **W jaki sposób pracownice i pracownicy instytucji będą włączani w zapewnianie dostępności:**

Poprzez:

Szkolenia dotyczące komunikacji z OzN i OS, aby każdy członek zespołu miał odpowiednie umiejętności i wiedzę.

Współpracę z osobami ze szczególnymi potrzebami w celu monitorowania i dostosowywania działań do ich oczekiwań.

Udział w tworzeniu oferty kulturalnej, co pozwoli na lepsze zrozumienie potrzeb różnych grup odbiorców

4. W jakich rolach i jakich zadaniach będą pojawiały się w instytucji osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze:

OzN i OS będą pełnić różnorodne role:

Doradców: uczestnicząc w tworzeniu i rozwijaniu oferty kulturalnej, dzieląc się swoimi doświadczeniami.

Twórców: angażując się w działania artystyczne i kulturalne jako uczestnicy lub współtwórcy.

Opiniotwórców: wpływając na kierunki działań instytucji poprzez swoje spostrzeżenia i sugestie dotyczące dostępności,

Uczestników wydarzeń.

Zespół instytucji kultury i organizacja pracy

Proszę opisać, w jaki sposób, na jakich zasadach pracownicy i pracownice instytucji kultury będą włączani w tworzenie dostępności w instytucji kultury, zwłaszcza:

1. W jakim zakresie, w jakim czasie będą podnoszone kompetencje pracowników i pracownic instytucji w zakresie obsługi widzów z niepełnosprawnością i osób starszych?
2. Jaka będzie sytuacja koordynatora/koordynatorki dostępności i zespołu ds. dostępności – jeśli istnieją lub będą powołani, jakie decyzje zarządcze zostaną podjęte w zakresie dostępności.

Zasady oraz ramy czasowe, a także rola koordynatora dostępności w kontekście podnoszenia kompetencji pracowników instytucji kultury w zakresie dostępności.

1**. Zakres i czas podnoszenia kompetencji pracowników**

Podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie obsługi OzN i OS rozpoczęło się w 2023 roku poprzez warsztaty i wizyty studyjne w ramach projektu BLISKO. W planach na przyszłość, od 2025 roku, przewidziano cykl dedykowanych warsztatów, które będą odbywać się regularnie. W ciągu roku zorganizowane zostaną:

3 lub 4 warsztaty kompetencyjne dotyczące różnych aspektów dostępności.

1 wizyta studyjna do instytucji będących liderami w pracy z OzN i OS.

Po pięcioletnim okresie intensywnego szkolenia (w 2028), zespół instytucji ma dysponować ponadprzeciętnymi umiejętnościami w porównaniu z innymi instytucjami kultury, co pozwoli na efektywne wsparcie tych grup odbiorców.

2. Rola koordynatora/koordynatorki dostępności i zespołu ds. dostępności

Koordynator/ka dostępności będzie pełnił/a kluczową rolę w organizacji działań związanych z dostępnością. Do jego głównych zadań należeć będzie:

Organizacja cyklu warsztatów i szkoleń, co obejmuje znalezienie odpowiednich instruktorów oraz tutorów.

Koordynacja wizyt studyjnych, które mają na celu wzbogacenie wiedzy zespołu o najlepsze praktyki z innych instytucji.

Praca rzecznicza, polegająca na reprezentowaniu instytucji w środowisku OzN i OS oraz promowaniu działań instytucji w lokalnych mediach.

Koordynator/ka będzie również odpowiedzialny/a za nawiązywanie relacji z lokalnymi samorządami oraz organizacjami zrzeszającymi osoby z niepełnosprawnościami, co ma na celu zwiększenie świadomości o ofercie instytucji i jej dostępności. Decyzje zarządcze dotyczące dostępności będą podejmowane na poziomie kierownictwa instytucji, które odpowiada za jakość wdrażania polityki dostępności oraz za ciągłe dostosowywanie oferty do zmieniających się potrzeb odbiorców. Współpraca całego zespołu oraz zaangażowanie pracowników są kluczowe dla sukcesu tego procesu.

Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach

Proszę opisać planowane strategie komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach, zwłaszcza: formy kontaktu online, formy kontaktu offline (w tym korespondencyjne) oraz sposoby nawiązywania i utrzymywania relacji z organizacjami i osobami prywatnymi, które reprezentują środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Proszę wskazać:

1. Kto z instytucji kultury będzie odpowiedzialny za utrzymywanie kontaktu ze środowiskami osób z niepełnosprawnością i osób starszych.
2. Jakie zostaną wdrożone procedury przekazywania informacji, które trafiają z instytucji kultury do osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, by zapewnić maksymalną dostępność komunikacji i informacji.
3. Jakie zostaną wdrożone procedury przekazywania informacji, które trafiają do instytucji kultury od osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
4. W jaki sposób i jak często będzie weryfikowana efektywność wykorzystywanych sposobów i kanałów komunikacji z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

1.**Odpowiedzialność za utrzymywanie kontaktu** ze środowiskami osób z niepełnosprawnościami (OzN) i osób starszych (OS) spoczywać będzie na koordynatorze/ce dostępności. Koordynator/ka będzie odpowiedzialny/a za:

Przeprowadzenie audytu środowiska, co obejmuje inwentaryzację grup, stowarzyszeń i organizacji w regionie,nawiązywanie i pielęgnowanie relacji z tymi podmiotami, co umożliwi stałą komunikację oraz bieżące monitorowanie potrzeb i oczekiwań tych grup.

2. **Procedury przekazywania informacji do OzN i OS** . Instytucja wdroży następujące procedury: Opracowanie algorytmu komunikacji online i offline, który będzie dostosowany do różnych grup odbiorców. Użyje różnorodnych form komunikacji, takich jak: strona internetowa z dostępem do informacji w formatach przyjaznych dla OzN (np.

audiodeskrypcja, teksty łatwe do czytania),materiały promocyjne w różnych formatach, które będą uwzględniały potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Standardem będzie regularna aktualizacja informacji na temat wydarzeń kulturalnych oraz dostępnych udogodnień.

3. **Procedury przekazywania informacji do instytucji**:

Stworzenie kanałów komunikacyjnych, takich jak formularze kontaktowe na stronie internetowej oraz dedykowany adresy e-mail , organizacja spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami środowisk OzN i OS, aby umożliwić im wyrażanie swoich potrzeb i opinii, umożliwienie przesyłania informacji w formie korespondencyjnej oraz przez media społecznościowe.

4. **Weryfikacja efektywności komunikacji**

Monitorowanie frekwencji OzN i OS na wydarzeniach kulturalnych jako wskaźnika skuteczności dotarcia do tych grup, regularne przeprowadzanie ewaluacji statystyk dotyczących kontaktów oraz relacji z tymi grupami podczas systemowych spotkań zespołu, organizacja corocznego spotkania dedykowanego tylko kwestii dostępności, w trakcie którego zostaną omówione wyniki działań oraz zaproponowane ewentualne zmiany w strategii komunikacji.

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać w jaki sposób będą badane oczekiwania i możliwości osób o szczególnych potrzebach, proszę wskazać zwłaszcza te metody, rozwiązania, które będą nowością w działalności instytucji kultury. Proszę uwzględnić działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę opisać, w jaki sposób w planowane działania będą zaangażowani pracownicy i pracownice instytucji kultury, a kiedy będą wykorzystywani eksperci zewnętrzni.

Planowane metody badania oczekiwań i możliwości

1. Ankiety i wywiady

Ankiety online i papierowe: stworzenie dostępnych ankiet, które będą zbierały opinie i oczekiwania osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. Ankiety będą dystrybuowane zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej, co umożliwi dotarcie do szerszej grupy odbiorców.

Wywiady pogłębione: przeprowadzenie wywiadów z liderami środowisk OzN i OS, aby uzyskać głębsze zrozumienie ich potrzeb oraz oczekiwań.

2. Warsztaty i spotkania konsultacyjne

Warsztaty partycypacyjne: umożliwienie uczestnikom aktywnego udziału w tworzeniu programów i rozwiązań, co pozwoli na bezpośrednie zaangażowanie społeczności w proces dostosowywania oferty.

Regularne spotkania konsultacyjne: organizacja spotkań z przedstawicielami grup docelowych, aby omówić bieżące potrzeby oraz proponowane zmiany.

3. Obserwacje i badania terenowe

Obserwacje uczestniczące: Pracownicy instytucji będą uczestniczyć w codziennych aktywnościach OzN i OS, co pozwoli na lepsze zrozumienie ich potrzeb w naturalnym kontekście (np. w Dziennym Domu Seniora).

Badania terenowe: przeprowadzanie badań w miejscach, gdzie osoby te spędzają czas, aby zebrać dane na temat ich preferencji i oczekiwań.

4. Nowoczesne rozwiązania technologiczne

Aplikacje mobilne i platformy online: wykorzystanie technologii do zbierania opinii oraz zgłaszania potrzeb w czasie rzeczywistym. Eksperci zewnętrzni pomogą w wyborze odpowiednich aplikacji.

5. Działania sieciujące

Współpraca z organizacjami pozarządowymi: nawiązanie współpracy z organizacjami mającymi doświadczenie w pracy z OzN i OS, co pozwoli na lepsze zrozumienie specyficznych potrzeb tych grup (np. Fundacja Wiedzieć Jak).

Zaangażowanie pracowników instytucji w :

-Udział w warsztatach i szkoleniach dotyczących dostępności oraz empatii, co zwiększy ich umiejętności w pracy z OzN i OS.

-Realizację obserwacji uczestniczących oraz badań terenowych, co pozwoli im na bezpośredni kontakt z grupami docelowymi.

Wykorzystanie ekspertów zewnętrznych

Eksperci zewnętrzni będą wykorzystywani głównie w zakresie:

Konsultacji dotyczących technologii: Specjaliści pomogą dobrać odpowiednie aplikacje do zbierania opinii oraz wdrażania nowoczesnych rozwiązań.

Szkoleń dla pracowników: współpraca z terapeutami, psychologami oraz innymi specjalistami, którzy dostarczą cennych informacji na temat potrzeb OzN i OS i będą służyć wsparciem pracownikom .

Zidentyfikowane potrzeby

Proszę opisać, w jaki sposób będzie prowadzona identyfikacja potrzeb instytucji kultury w zakresie dostępności i które wcześniej odkryte potrzeby instytucji zostaną zaspokojone. Proszę krótko scharakteryzować powody podjętych decyzji oraz wskazać sposoby, techniki, które będą wykorzystywane w celu zaspokojenia tych potrzeb.

Metody identyfikacji potrzeb

1. Audyty dostępności w kluczowych obszarach, takich jak:

Widzenie//Słyszenie//Poruszanie się//Czucie

Audyty te pozwolą na ocenę obecnego stanu dostępności i zidentyfikowanie obszarów wymagających poprawy. Dodatkowo, instytucja będzie korzystać z istniejących raportów dostępności innych instytucji kultury, aby wykorzystać dobre praktyki.

2. Analiza danych demograficznych

Zostaną przeanalizowane dane demograficzne i społeczne dotyczące lokalnej społeczności, w tym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie. Ta analiza pozwoli na lepsze zrozumienie specyficznych potrzeb lokalnych grup.

3. Ankiety i wywiady

Ankiety online i papierowe: zbieranie opinii i oczekiwań OzN i OS poprzez dostępne ankiety.

Wywiady pogłębione: rozmowy z przedstawicielami tych grup, aby uzyskać bardziej szczegółowe informacje na temat ich potrzeb.

4. Obserwacje uczestniczące

Pracownicy instytucji będą uczestniczyć w codziennych aktywnościach OzN i OS, co pozwoli im na bezpośrednie doświadczenie przestrzeni z ich perspektywy.

Zaspokajanie potrzeb instytucji poprzez:

Szkolenia dla pracowników: Wprowadzenie szkoleń z zakresu dostępności oraz warsztatów z empatii i komunikacji, co zwiększy świadomość pracowników na temat wyzwań, przed którymi stoją OzN i OS.

Dostosowanie infrastruktury: Usunięcie barier architektonicznych (np. schody na scenę, szerokie drzwi, usunięcie progów) oraz zapewnienie odpowiedniej przestrzeni w toaletach.

Powody podjętych decyzji;

-potrzeba stworzenia inkluzywnej przestrzeni kulturowej.

- chęć dostosowania oferty do rzeczywistych oczekiwań i potrzeb lokalnej społeczności**.**

- umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym,

- **poszerzenie pola rozumienia „niepełnosprawności**" – np. przebodźcowanie i reakcja na tę niepełnosprawność poprzez propozycję stworzenia „Kapsuły Ciszy" (innowacyjnego miejsca z doświadczeniem ciszy, lub otoczenia ze specjalnie przygotowanymi dźwiękami i barwami światła)

- cel strategiczny – instytucja stanie się liderką w regionie w zakresie świadczenia usług kulturalnych, w których mogą uczestniczyć OzN i OS (poszerzenie kręgu odbiorców oferty instytucji)

Wykorzystanie ekspertów zewnętrznych

Planujemy zatrudnienie ekspertów zewnętrznych do przeprowadzania audytów oraz konsultacji w zakresie dostosowania oferty. Specjaliści będą mogli dostarczyć cennych informacji oraz wsparcia w procesie identyfikacji potrzeb i wdrażania rozwiązań.

Inwestycje na rzecz dostępności

Proszę wskazać, jakie inwestycje na rzecz dostępności są planowane w instytucji kultury, w jaki sposób będą finansowane, kiedy będą realizowane?

Planowane inwestycje

1. Dostosowanie infrastruktury

Wejście główne do biblioteki: Zainstalowanie rampy w miejsce schodów oraz dostosowanie wejść poprzez szerokie drzwi.

Wejście na scenę w Sali widowiskowej: Modernizacja umożliwiająca wjazd wózkiem.

Toalety: Modernizacja toalet przy Sali widowiskowej, aby były dostępne dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Usunięcie progów: instalacja ramp pomiędzy pomieszczeniami.

Stworzenie przestrzeni ciszy („Kapsuła ciszy") – innowacyjne przedsięwzięcie w obszarze Czucie

2. Oznakowanie

Wprowadzenie oznakowania w Braille'u oraz piktogramów we wszystkich pomieszczeniach budynku.

3. Technologie wspomagające

Systemy audiodeskrypcji: instalacja systemów dla osób niewidomych i słabowidzących.

Pętle indukcyjne: montaż pętli indukcyjnych w Sali widowiskowej i Sali wypożyczeń dla osób niedosłyszących.

Aplikacje mobilne i interaktywne ekrany dotykowe: Zakup aplikacji ułatwiających nawigację oraz informacji dostosowanych do potrzeb OzN.

4. Szkolenia dla pracowników

Regularne szkolenia dotyczące dostępności, które zwiększą świadomość i umiejętności pracowników w pracy z OzN i OS.

Źródła finansowania

Inwestycje będą finansowane z różnych źródeł:

Fundusze europejskie: programy wspierające instytucje kultury w poprawie dostępności.

Granty i dotacje: wsparcie od organizacji pozarządowych, które oferują granty na projekty związane z dostępnością.

Dotacje rządowe: programy rządowe wspierające modernizację instytucji kultury.

Partnerstwa publiczno-prywatne: nawiązanie współpracy z firmami dostarczającymi technologie lub wsparcie finansowe w zamian za promocję.

Harmonogram realizacji

Planowane inwestycje będą realizowane w okresie od 2025 do 2028 roku. Termin realizacji projektów jest zgodny z założeniami rozwoju instytucji w obszarze dostępności , z misją Biblioteki, która na koniec 2028 r. chce być w regionie (północna Wielkopolska) wiodącą instytucją w zakresie dostępności.

Zidentyfikowane ryzyka lub szanse

Proszę opisać, jakie ewentualne niepewne zdarzenia (grupy zdarzeń) mogą mieć wpływ na założone w strategii cele (tu w odniesieniu do planu długoterminowego). Proszę wskazać zdarzenie, oszacować jego prawdopodobieństwo i wpływ na wdrażanie i rozwijanie dostępności w instytucji.

Proszę skrótowo opisać możliwe działania, które instytucja podejmie, aby:

1. Minimalizować ryzyko wypływające ze zdarzeń;
2. Minimalizować prawdopodobieństwo zdarzeń.

Opis tej części strategii powinien zawierać odniesienia do procesów wewnętrznych oraz do otoczenia, w jakim znajduje się instytucja.

Ryzyka wdrożenia dostępności do 2028 r. i sposoby ich minimalizowania

1. Ryzyka:

1.1. Brak finansowania: Największe ryzyko z wysokim wpływem na realizację planów dostępności.

1.2. Opór wewnętrzny: Możliwy brak entuzjazmu i zaangażowania pracowników. Średnie prawdopodobieństwo wystąpienia. Średni wpływ na proces wdrażania.

1.3. Technologiczne bariery: Niskie prawdopodobieństwo wystąpienia.Średni wpływ na jakość dostępności.

1.4. Zmiany demograficzne: Średnie ryzyko. Średni wpływ na potrzeby dostępności.

2. Działania minimalizujące ryzyko:

2.1. Działania minimalizujące ryzyko braku finansowania: Dobrze przygotowany wniosek do przedsięwzięcia grantowego PUK (styczeń –luty 2025otwierający drogę do środków na rozpoczęcie procesu, podstawowe inwestycje. W dalszej kolejności; aplikowanie o granty, poszukiwanie sponsorów, tworzenie rezerw finansowych, praca rzecznicza w obszarze samorządu powiatowego i wojewódzkiego, budowanie relacji z darczyńcami, planowanie długoterminowe.

2.2. Działania minimalizujące ryzyko oporu wewnętrznego: Budowanie kultury organizacyjnej otwartej na zmiany, szkolenia i warsztaty dla pracowników, angażowanie zespołu w procesy decyzyjne, komunikacja korzyści z dostępności, tworzenie zespołów roboczych, regularne spotkania informacyjne, tutoring (mentoring), program rozwoju zawodowego w obszarze dostępności.

2.3. Działania minimalizujące ryzyko technologicznych barier: inwestycje w nowoczesne technologie, współpraca z ekspertami (dostawcami) IT, testowanie nowych rozwiązań (eksperymentowanie z nimi), regularne audyty technologiczne, aktualizacja sprzętu i oprogramowania, podnoszenie kompetencji pracowników.

2.4. Działania minimalizujące ryzyko wynikające ze zmian demograficznych: analiza trendów demograficznych, dostosowanie oferty do zmieniających się potrzeb, dostosowanie strategii informacyjnej i marketingowej.

Kryteria sukcesu planu wdrażania i rozwijania dostępności

Proszę opisać w jaki sposób będzie prowadzona ewaluacja, ocena podejmowanych działań na rzecz wdrażania i rozwijania dostępności. Proszę wskazać kryteria, dane, które będą zbierane i analizowane, by ocena była obiektywna, a zebrana wiedza służyła tworzeniu następnych krótko i długoterminowych planów rozwijania dostępności.

Kluczowe do zebrania i analizy będą dla nas dane:

1**. Dane demograficzne uczestników** ; wiek: informacje o wieku uczestników, (aby zrozumieć, jakie grupy wiekowe są reprezentowane) i rodzaj niepełnosprawności: (zbieranie danych dotyczących rodzajów niepełnosprawności (np. ruchowe, wzrokowe, słuchowe), co pozwoli na lepsze dostosowanie oferty).

2. **Opinie uczestników** :ankiety ewaluacyjne: (wyniki ankiet dotyczących satysfakcji z dostępności wydarzeń, przestrzeni oraz informacji.), komentarze i sugestie: (zbieranie otwartych odpowiedzi w ankietach, które mogą dostarczyć cennych wskazówek dotyczących potrzeb i oczekiwań.)

3**. Frekwencja**; liczba uczestników (analiza liczby osób z niepełnosprawnościami i osób starszych uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych), porównanie frekwencji: (porównanie frekwencji przed i po wprowadzeniu zmian w dostępności).

4. **Ocena dostępności przestrzeni**; obserwacje uczestniczące (ntatki z obserwacji dotyczące łatwości poruszania się po obiektach (np. dostępność wejść, toalet, przestrzeni do poruszania się), raporty z audytów dostępności (wyniki audytów przeprowadzonych w różnych obszarach instytucji (widzenie, słyszenie, poruszanie się).

5. **Wydajność technologii** wspomagających :użycie systemów audiodeskrypcji i pętli indukcyjnych (zbieranie danych o tym, jak często technologie te są wykorzystywane oraz ich wpływ na komfort uczestnictwa), feedback na temat aplikacji mobilnych (opinie użytkowników na temat użyteczności aplikacji wspomagających nawigację).

6. **Szkolenia dla pracowników**: uczestnictwo w szkoleniach (zmiany w postawach i umiejętnościach),ocena efektywności szkoleń poprzez badanie zmian w postawach pracowników wobec OzN i OS.

7. **Współpraca z organizacjami pozarządowymi**;relacje z partnerami (informacje o liczbie i jakości współpracy z organizacjami wspierającymi OzN i OS.)

Metody ewaluacji

1. Zbieranie danych

Ankiety ewaluacyjne: będą przeprowadzane wśród uczestników wydarzeń kulturalnych, aby uzyskać ich opinie na temat dostępności oferty. Ankiety będą dostępne zarówno w formie online, jak i papierowej, co umożliwi dotarcie do różnych grup odbiorców.

Wywiady pogłębione: przeprowadzenie wywiadów z liderami organizacji reprezentujących OzN i OS, aby uzyskać szczegółowe informacje na temat ich doświadczeń i oczekiwań.

Obserwacje uczestniczące: pracownicy instytucji będą uczestniczyć w wydarzeniach z perspektywy OzN i OS, co pozwoli na bezpośrednie zidentyfikowanie barier oraz obszarów wymagających poprawy.

2. Analiza danych

Kryteria oceny: ewaluacja będzie opierać się na kilku kluczowych kryteriach, takich jak:

Dostępność informacji: jak łatwo odbiorcy mogą uzyskać informacje o wydarzeniach (strona internetowa, ulotki, media społecznościowe).

Dostępność przestrzeni: ocena, czy przestrzeń instytucji jest dostosowana do potrzeb OzN i OS (szerokość drzwi, dostępność toalet, brak progów).

Komfort uczestnictwa: czy osoby z niepełnosprawnościami mogą swobodnie poruszać się po obiektach oraz czy mają dostęp do udogodnień (np. pokoje ciszy).

Frekwencja: analiza liczby uczestników z grup docelowych na wydarzeniach kulturalnych.

3. Obiektywność oceny

Aby zapewnić obiektywność oceny wykorzystane zostaną różnorodne metody badawcze (ilościowe i jakościowe), zbieranie danych będzie prowadzone przez różne osoby w instytucji, co ograniczy subiektywizm wyników.

Wykorzystanie zebranej wiedzy

Zebrane dane będą analizowane w celu: opracowania krótkoterminowych i długoterminowych planów rozwoju dostępności.identyfikacji kluczowych obszarów wymagających dalszych działań oraz optymalizacji już wdrożonych rozwiązań. wprowadzenia rekomendacji dotyczących przyszłych wydarzeń oraz dostosowywania oferty kulturalnej do potrzeb OzN i OS.

Harmonogram ewaluacji

Ewaluacja będzie prowadzona cyklicznie: po każdym większym wydarzeniu (zbieranie opinii uczestników oraz analiza frekwencji), co roku (podsumowanie działań oraz aktualizacja planu rozwoju dostępności na podstawie zebranych danych).

Włodzimierz Naumczyk

Elektronicznie podpisany przez Włodzimierz Naumczyk
Data: 2025.10.09 12:46:39 +02'00'